

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет адвокатури та антикорупційної діяльності
Кафедра організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури

АДВОКАТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ

**МАТЕРІАЛИ
XV Міжнародної
науково-практичної конференції**

*14 листопада 2025 року,
м. Одеса*

Одеса
«Юридична література»
2025

УДК 347.965(477)(063)
А288

Редакційна колегія:

Н. М. Бакаянова (голова), завідувачка кафедри організації судових,
правоохоронних органів та адвокатури;
С. К. Костенко, професор;
І. О. Кісліцина, доцент;
М. О. Кравченко, доцент;
О. Г. Свіда, доцент;
П. М. Синицин, доцент;
О. О. Храпенко, доцент;
Л. П. Нестерчук, старший викладач;
Р. Р. Щербатий, асистент

Рекомендовано до друку вченою радою Національного університету «Одеська юридична академія» (протокол № 3 від 15 жовтня 2025 р.)

Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє : матеріали XV
А288 Міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 14 листопада 2025 р.) / редкол.: Н. М. Бакаянова (гол.), І. О. Кісліцина, М. О. Кравченко [та ін.]. — Одеса : Юридична література, 2025. — 664 с.
ISBN 978—966—419—456—0

У збірнику містяться матеріали доповідей XV Міжнародної науково-практичної конференції «Адвокатура: минуле, сучасність та майбутнє», яка відбулася 14 листопада 2025 р. у Національному університеті «Одеська юридична академія». Доповіді учасників присвячені актуальним питанням адвокатури і здійснення адвокатської діяльності в Україні, історії адвокатури, діяльності Національної асоціації адвокатів України, проблемам і перспективам розвитку адвокатського самоврядування, правилам адвокатської етики та юридичній відповідальності адвокатів, зарубіжному і міжнародному досвіду організації та діяльності адвокатури.

УДК 347.965(477)(063)

Відповідальність за зміст та достовірність поданого матеріалу несуть учасники конференції, їхні наукові керівники та рецензенти, які рекомендували ці матеріали до друку.

ISBN 978—966—419—456—0

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2025

2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. Верховна Рада України від 16.12.1966. 995_043. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text (дата звернення 21.10.2025)
3. Львова Є. О. Міжнародно-правовий механізм гуманітарної допомоги як міждисциплінарного інструменту захисту прав людини. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Право*, № 28. 2024. С. 79–87. URL: <https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/pravo/article/view/318/313> (дата звернення 21.10.2025)
4. Барсук Д. М. Міжнародний механізм забезпечення прав людини в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*. 2025. С. 137–144. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/324566/314681> (дата звернення 21.10.2025)
5. Шайнер В. М. Моделі та міжнародні стандарти безоплатної правової допомоги. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 7. 2023. С. 480–483. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2023/109.pdf (дата звернення 21.10.2025)

Науковий керівник: доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного Університету «Одеська юридична академія», доктор філософії в галузі права **Синицин Павло Миколайович**

Зброцька Я. А.

студентка 4-го курсу факультету
адвокатури та антикорупційної діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ АДВОКАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Цифрова трансформація охопила практично всі сфери суспільного життя, і правнича професія не є винятком. В умовах глобалізації та розвитку інформаційних технологій адвокатура зазнає істотних змін, що вимагає оновлення як національного, так і міжнародного правового регулювання. Зростання кількості електронних судових процесів, дистанційних консультацій, використання штучного інтелекту у правовій практиці створює нові можливості, але водночас — і нові ризики.

Проблематика цифрової трансформації адвокатської діяльності набуває особливої актуальності у світлі рішень міжнародних судових інституцій та політик Ради Європи й Європейського Союзу, які визначають стандарти електронного правосуддя, безпеки інформації та захисту персональних даних [1].

Міжнародно-правові засади цифрової трансформації адвокатури формуються під впливом кількох ключових документів, серед

яких — Європейська конвенція з прав людини 1950 року, Рекомендація № R(2000)21 Комітету Міністрів Ради Європи «Про свободу здійснення професії адвоката», а також Європейський кодекс поведінки для адвокатів [2]. Ці документи гарантують незалежність адвокатів, право на конфіденційність спілкування з клієнтом і зобов'язують держави створювати безпечні умови для професійної діяльності у цифровому середовищі.

Сучасні тенденції цифровізації адвокатури полягають у переході до електронного документообігу, використанні онлайн-платформ для комунікації з клієнтами, запровадженні штучного інтелекту для обробки судової практики, а також у створенні цифрових реєстрів адвокатів [3]. Застосування технологій сприяє підвищенню ефективності адвокатської діяльності, однак потребує правових гарантій збереження адвокатської таємниці.

Питання конфіденційності цифрової інформації неодноразово розглядалося Європейським судом з прав людини. У рішенні *Case of Michaud v. France* (2012) Суд наголосив, що держави повинні забезпечити баланс між державним контролем та гарантіями адвокатської таємниці, особливо у сфері фінансового моніторингу. Подальший розвиток цифрових технологій лише ускладнив цей баланс, адже адвокати дедалі частіше використовують хмарні сервіси, електронну пошту та онлайн-засоби зберігання документів [4].

Міжнародно-правові механізми цифровізації адвокатури також пов'язані з ініціативами Європейського Союзу щодо побудови єдиного цифрового простору правосуддя [5]. У межах цього напряму розробляються стандарти електронного підпису, ідентифікації користувачів та обміну доказами між адвокатами і судами. Для України актуальним є запозичення цього досвіду в межах євроінтеграційного процесу.

Окремої уваги заслуговує питання етичних стандартів використання цифрових технологій адвокатами. Рада адвокатських і правничих товариств Європи (CCBE) у 2023 році ухвалила *Guidelines on the Use of Digital Tools by Lawyers*, які визначають принципи безпеки даних, обмеження використання штучного інтелекту та обов'язок адвокатів забезпечувати прозорість щодо способів обробки інформації [2].

З позиції міжнародного права цифрова адвокатська діяльність має відповідати базовим принципам: незалежності адвоката, конфіденційності, недопущення конфлікту інтересів і доступності правової допомоги. Порушення цих принципів у цифровому середовищі може призвести до обмеження прав людини, гарантованих статтею 6 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Таким чином, міжнародне співтовариство поступово формує правові рамки цифрової трансформації адвокатури, орієнтовані на забезпечення рівноваги між технологічним прогресом і збереженням етичних та правових стандартів професії.

Отже, цифрова трансформація адвокатської діяльності — це невідворотний процес, який охоплює як організаційні, так і правові аспекти. Міжнародно-правові стандарти, розроблені Радою Європи, Європейським Союзом і професійними асоціаціями адвокатів, відіграють ключову роль у формуванні безпечного цифрового простору для здійснення адвокатської практики. Основним викликом залишається забезпечення балансу між ефективністю технологічних інструментів та гарантіями адвокатської таємниці, незалежності адвокатури й захисту персональних даних клієнтів.

Для України важливо гармонізувати національне законодавство з міжнародними стандартами, створити інфраструктуру електронної адвокатури, а також розробити національні правила етичного використання цифрових технологій адвокатами. Такий підхід сприятиме підвищенню довіри до адвокатської професії, зміцненню правових гарантій громадян і розвитку демократичних засад правосуддя в цифрову епоху.

Список використаної літератури

1. Council of Europe. European Ethical Charter on the Use of Artificial Intelligence in Judicial Systems. Strasbourg: Council of Europe. URL: <https://www.coe.int/en/web/cepej/ai-charter>
2. CCBE. Guidelines on the Use of Digital Tools by Lawyers. Brussels: Council of Bars and Law Societies of Europe. URL: <https://www.ccbe.eu>
3. Kowalski P. The Digitalization of Legal Services: Opportunities and Risks for Lawyers. *International Journal of Law and Information Technology*. 29(2), 137–152. <https://doi.org/10.1093/ijlit/eaab006>
4. European Court of Human Rights. Case of Michaud v. France (Application no. 12323/11). URL: <https://hudoc.echr.coe.int>
5. European Commission. European Digital Justice Strategy 2021–2027. Brussels: EU Publications. URL: <https://justice.ec.europa.eu>

Науковий керівник: асистент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» *Бугасць Альона Сергіївна*

Безчеснюк М. І.

Моделі надання безоплатної правничої допомоги в США та Канаді: можливості імплементації в українську адвокатуру . . . 576

Джигирей В. В.

Розвиток альтернативних способів вирішення спорів в Україні та зарубіжних країнах: окремі питання 581

Димчишин О. В.

Організація адвокатури в Сполучених Штатах Америки 585

Доній А. А.

Набуття статусу адвоката в зарубіжних країнах 589

Завальницька Д. А.

Гарантії безоплатної правничої допомоги у міжнародному гуманітарному праві 592

Зброцька Я. А.

Міжнародно-правові аспекти цифрової трансформації адвокатської діяльності 596

Касаткін В. В.

Дисциплінарна відповідальність адвоката: досвід України та ФРН 599

Косенюк В. О.

Незалежність адвокатури як критерій євроінтеграційного прогресу України 603

Кузьменко С. В.

Міжнародні стандарти захисту адвокатів від тиску та переслідування 606

Левшина Є. Є.

Порівняльний аналіз норм професійної етики адвоката в Україні, США та Європі 608

Маслякова А. В.

Особливості застосування арбітражу в міжнародному комерційному праві 611

Мідяна В. О.

Міжнародний досвід онлайн-врегулювання правових спорів та перспективи його запровадження в Україні 615